

Regeringen
nk.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act

Er beteckning: KN2023/02708

Bakgrund

Förordningen om netto-nollindustrin (Neto Zero Industry Act) har som mål att skala upp den europeiska produktionskapaciteten för nettonollprodukter såsom solceller, vindkraftverk, vätgasutrustning etc. Detta för att säkerställa trygg energiförsörjning i EU och främja grön omställning. Riktvärdet är att minst 40 procent av EU:s behov ska täckas 2030. Förordningen syftar bland annat till att minska administrationen för nya produktionsanläggningar.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen i Halland välkomnar åtgärder som syftar till att skapa gynnsamma förhållanden för EU:s gröna industrier. Länsstyrelsen är dock kritisk till förslagen som innebär att förturssystem ska inrättas vid prövning och tillståndsgivning av gröna projekt. Detta främst för att det är problematiskt att göra ändamålsenliga avgränsningar och för att förfarandet riskerar att bli onödigt komplext och att handläggningstiderna därmed förlängs. Länsstyrelsen är även kritisk till förslaget att inrätta en nationell kontaktpunkt för att underlätta och samordna tillståndprocessen för nettonoll-projekt. Länsstyrelsen menar att det hellre bör tillföras ökade resurser för att påskynda handläggningprocessen generellt än att förtursförfarande införs. Länsstyrelsen menar också att de tidsramar som föreslås är alltför snäva, speciellt för komplexa och stora projekt.

Allmänna synpunkter

Val av tekniker (artikel 3)

Länsstyrelsen delar bedömningen att det är önskvärt att skala upp europeisk produktionskapacitet och användning av de tekniker som listas i artikel 3 och i annex. Länsstyrelsen vill dock påtala att biogas bör inkluderas. Likaså saknas bio-CCS och CCU (avskiljning och användning av koldioxid) i annex.

Biogas har en viktig roll när det gäller utfasningen av naturgas. Ur ett regionalt perspektiv finns god potential att öka biogasproduktionen, vilket skulle gynna såväl lantbrukssektorn som omställningen av transportsektorn. Biogas kan även fungera som insatsvara i kemisk industri.

Länsstyrelsen vill också påtala att det finns risker med en alltför stark styrning när det gäller att peka ut vilka tekniker som ska premieras i den gröna omställningen. En alltför stark detaljstyrning riskerar att dämpa utvecklingen av de områden som inte är stödberättigade. Det kan exempelvis gälla materialåtervinning eller andra projekt som bidrar till ökad cirkularitet, men också kring helt nya innovationer.

Nationell kontaktpunkt (artikel 4)

Länsstyrelsen ifrågasätter nyttan med att inrätta en nationell kontaktpunkt med syfte att underlätta och samordna tillståndsprocessen för nettonoll-projekt. I Sverige sker en stor del av prövningen av regionala organ såsom länsstyrelsernas miljöprövningsdelegation och mark- och miljödomstolar. Därav finns en risk att en nationell kontaktpunkt skulle medföra ökad administration och ett onödigt komplext prövningsförfarande.

Tidsramar för tillståndsprövning (artikel 6 och 13)

Länsstyrelsen är positiv till att förkorta tidsramar för tillståndsprocesser. Samtidigt riskerar ett alltför tidspressat förfarande att medföra andra miljöaspekter åsidosätts. Likaså blir det svårare att garantera hög rättssäkerhet.

I förslaget anges att tillstånd för nettonoll-teknikprojekt ska beviljas inom 12 månader om den årliga tillverkningskapaciteten understiger 1 GW och inom 18 månader om den överskrider 1 GW. Länsstyrelsen vill därför påtala att även lokalisering och typ av projekt är direkt avgörande för hur komplext ett ärende blir och därmed också vilken tidsram som är lämplig.

Generellt sett menar Länsstyrelsen att förslagna tidsramar är alltför snäva, speciellt för komplexa och stora projekt såsom vindkraftsparker och större nyetableringar. Exempelvis är en månad alltför kort tid för att stämma av med berörda myndigheter och bedöma om ett nyinkommet ärende kräver komplettering.

Länsstyrelsen anser att det behöver klargöras från vilken tidpunkt tillståndsgivningsprocesserna ska räknas. Länsstyrelsen menar att tidsfristerna för nettonoll-verksamheter bör räknas från det att ansökan är komplett, på samma sätt som för övriga tillståndspliktiga

verksamheter. Det kan också påtalas att handläggningstiden är väldigt beroende av kvalitén på tillståndsansökan och att en stor del av handläggningstiden ofta används för att genom ett eller flera kompletteringsförelägganden få ansökan komplett så att den kan prövas. Det är också vanligt att sökanden begär anstånd med kompletteringar av ansökan.

Länsstyrelsen vill också påtala att en förutsättning för skyndsamt handläggning är att berörda myndigheter tillförs resurser så att en långsiktig bemanning med kompetent personal säkerställs.

Förturssystem och prioritering av strategiska projekt (artikel 12)

Enligt förslaget ska berörda myndigheter tillse att processer kring nettonoll-projekt behandlas så snabbt som möjligt utifrån europeisk och nationell lagstiftning. Länsstyrelsen stödjer denna intention men menar samtidigt att det är problematiskt att peka ut vilka projekt som är strategiska och som ska ges förtur. Dessutom genererar dylika projekt ofta följdprojekt, vilket också försvårar gränsdragningen. Exempelvis kan en större industrietablering ställa krav på infrastruktur, bostäder och kommunal service som också kan ses som en förutsättning för industrietableringen. Länsstyrelsen befarar att ett förturssystem skulle bli så pass komplext att det inte är motiverat i relation till eventuell tidsvinst för prioriterade projekt. Länsstyrelsen ställer sig således bakom de slutsatser som Miljöprövningsutredningen drog kring förtursförfarande i SOU 2022:33 (se avsnitt 8.1.3 och 8.3).

Länsstyrelsen ser en risk för att andra tillståndsansökningar kommer att nedprioriteras om det kommer in flera ansökningar om nettonoll-projekt. Detta skulle bland annat drabba bergmaterialindustrin och följaktligen också byggnationer av bland annat bostäder och infrastruktur.

Länsstyrelsen vill också påtala vikten av att prövning av mindre hållbara verksamheter inte nedprioriteras. Detta då en effektiv prövning av befintliga verksamheter kan påskynda en omställning av dessa.

Gemensam europeisk nettonoll-plattform (Artikel 15 och 28)

Länsstyrelsen ser vissa fördelar med att etablera en gemensam europeisk nettonoll-plattform. En dylik plattform skulle kunna bidra med samordning längs hela värdekedjan och fungera som ett stöd för att åtgärda handelshinder. Samtidigt ser Länsstyrelsen en risk för att en alltför stark unionsgemensam och statliga styrning kan hämma såväl konkurrens som teknisk utveckling.

Europeiska nettonoll-akademier (artikel 23)

Länsstyrelsen välkomnar förslaget att stödja inrättandet av europeiska nettonoll-akademier.

Regulatoriska sandlådor (artikel 26)

Länsstyrelsen stödjer förslaget att inrätta regulatoriska sandlådor (regulatory sandboxes) som möjliggör utveckling, testning och validering av innovativ nettonoll-teknik innan den introduceras på marknaden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med energi- och klimatsamordnare Patrik Ekheimer som föredragande. I handläggningen har också länsråd Jörgen Peters och enhetschef Cecilia Engström medverkat. I den slutliga handläggningen har även miljövårdsdirektör Per Leander och chefsjurist Peter Jupén medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

agnes.nordwall@regeringskansliet.se